

ΑΠ' ΤΟ ΙΔΙΟ ΞΥΛΟ ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΦΤΥΑΡΙ

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ (*)

ΕΛΩΡΙΟ μάρμαρο κοι-
μούντανε στής γῆς τὰ
σπλάγγνα τὰ ἀνήλια χο-
ρίς μὲ τὴ φεγγόβολη ἀ-
σπεράδα του νὰ τὰ φω-
τίῃ. βράχος δλόασπρος
ἓνα κομμάτι χιόνι με-
γάλο, ἄλυσιο.

Μὴ μέρη ἐργάται
ἀνεκάλυψαν τὸ μάρμαρο
καὶ τὸ ἐφεραν ἐπάνω στὴ γῇ καθαρὸ καὶ διάφανο.

Δυὸ μεγάλα πελώρια κομμάτια, εἶδε τὸ ἓνα
τᾶλλο καὶ θαμβώθηκαν στὴν τόσῃ ἀσπερίδα καὶ
καμάρωσαν.

Τὸ ἓνα πῆρε σὲ χέρια τεχνίτου καὶ τὸ ἄλλο σὲ
χέρια καλλιτέχνη.

Τὸ ἓνα ἔγεινε θεὰ ὠραία, περήφανη θεά,
κι' ἄκουε ἀσυνκίνητη τοὺς μεγάλους καὶ μι-
κροὺς ποὺ ἔτρεχαν νὰ τὴν προσκυνήσουν.

Τὸ ἄλλο σὲ χέρια ἐπιδέξιον μαρμαρᾶ κόπηκε
σὲ πλάκες τετραγώνες καὶ στολίζει τὸ κατῶφλι ἐ-
νὸς ἀρχοντικοῦ σπητιοῦ.

Τὸ ἓνα ἔγεινε ἡ λευκότερη θεά, τὸ ἄλλο τὸ
λευκότερο πεζοδρόμιο. Ἀπ' τὸ βράχο ἐκεῖνο
θεὰ ἢ κατῶφλι ἔπρεπε νὰ ἦσαν τέλεια.

Ὅλοι τὸ πατοῦν, τὸ φτύνουν, τὸ λωσπώνουν,
μὰ ἐκεῖνο δὲν χάνει τὴν ἀσπεράδα του.

Μόνο ἓνα πρᾶγμα πικραίνει τὸ μάρμαρο, τὸ
ταπεινωμένο, πολὺ καὶ τὸ βαρύνει περισσότερο
κι' ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ χονδροῦ θυρωροῦ κι'
ἀπ' τὸ βάρος τῆς βαρυστολισμένης ἀρχόντισσας,
κι' ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἀμαρυῶν τοῦ ἀρχοντα.
Βρίσκεται πολὺ χαμηλὰ καὶ τὸ βλέμμα τῆς πε-
ρηφανῆς θεᾶς δὲν φθάνει σιὸ ταπεινὸ πεζοδρό-
μιο. Πῶς τὸ βαρύνει ἡ περιφρόνησις !! Πῶς
το βαρύνει, γιὰτί ξέρει πῶς ἀπὸ τὴν ἴδια φλέ-
βα, ἀπ' τὸν ἴδιο βράχο εἶδαν καὶ τὰ δυὸ τὸ
φῶς.

Δὲν πταίει ἡ μαρμάρην θεὰ ἂν δὲν μπορεῖ
νὰ χαμηλώσῃ τὸ βλέμμα τὸ περήφανο !! Τέτοια
διεύθυνσι εἶδωκε στὸ βλέμμα τῆς ὁ καλλιτέχνης.

Θεσσαλονίκη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Καλλιτέχνης ἄριστος ἦτο ὁ Νικόλαος Κου-
τούζης, ὁ ἡγεμὼν τῶν αἰσχροῶν σατυρικῶν ποιη-
τῶν τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος. Περιεργότατος
τύπου καθ' ὅλα. Ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1746.

Ἐξ ἀπαλῶν ὁνύχων εἰσεῖξε νοῦν εὐφυέστατον καὶ
πρὸς τὴν μάθησιν ὀξύν, καὶ πρὸς δὲ τὴν ζωγρα-
φικὴν λίαν προσκλινῇ. Ἐν τῇ γενετείρᾳ ἐξέμαθε
τὰ ἰταλικά καὶ ἑλληνικά γράμματα, ἅμα δὲ
μετέβαινε ἐν ἡλικίᾳ 11 ἐτῶν εἰς τὸ ζω-
γραφεῖον τοῦ Νικολάου Δοξάρᾳ. Πρὸς τελειο-
ποίησιν τῆς τέχνης μετέβη εἰς τὴν Βενετίαν
καὶ κατετάχθη μεταξὺ τῶν μαθητῶν τοῦ Tie-
polo, ὅστις ἦτο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁ κατ' ἐξο-
χὴν καλλιτέχνης καὶ ὁ τελευταῖος τῶν μεγάλων
τῆς Ἑνετίας ζωγράφων (1) Ἡ τέχνη ἦτο τότε
βεβαίως ἐν παρχμῇ, ἀλλ' ἡ θαλασσοκράτειρα
Βενετία ἐπεδείκνυε τὰς τελευταίας αὐτῇ λάμψεις
διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ τοῦ Ἀγγέλου Ἐμου καὶ διὰ τῆς
θαυμαστῆς τέχνης τοῦ Tiepolo ὀνομαζομένη μά-
λιστα Tiepolletto. Ἡ Βενετία εἶχε τότε ἐπίσης
τὸν Ἀντώνιον Canal ἢ Canaletto, τὸν συμ-
παθῆ θαλασσογράφον ὁ ὅποτος ἔσχε πλῆθος μα-
θητῶν καὶ μιμητῶν, ἐκ τῶν ὑπῳίων ἐξείχεν
ὁ Φραγκίσκος Quardi εἰσέτι ἐκτιμώμενος. Ὁ Ca-
nalletto καὶ ὁ Quardi ἐκλείσαν τὸν δέκατον ὄγ-
δον αἰῶνα.

Ὁ Κουτούζης ἐθαύμαζε τὸν Tiziano, οὗ τὴν
εἰκόνα (2) εἶχεν εἰς τὸ ζωγραφεῖον αὐτοῦ. Ὅσάκις
ὤμιλει περὶ τοῦ καλλιτέχνη τούτου καὶ τῆς
σχολῆς του ἐγένετο εὐγλωττος, ἔνθους, ὅσάκις
δ' εὗρισκεν ἀντιλέγοντά τινα ἐγένετο φρενήρης
καὶ ἐξάλλος (3).

Ἐπανακάμψας εἰς τὴν γενετείραν ἐγένετο τὸ
ἀντικείμενον τοῦ θαυμασμοῦ διὰ τὴν τέχνην.

(*) Συνέχεια.

1) Πρὸς P. G. Molmenti: H. Carpaccio e il
Tiepollo Torino 1885—Τοῦ ἰδίου Giambattista
Tiepolo ἐν τῇ La Sintilla περιοδικῇ Βενετίας
ἔτος X. ἀριθ. 16 τοῦ ἔτους 1896.

2) Ὅρα: A. Melani: Pittura Italiana
τόμος Β'. σελ. 191 Milano 1886.

3) Κατραμῇ. Φιλολογικά Ἀνάλεκτα Ζακύνθου
σελ. 418—419.